

Pārskats par saražotā, importētā un izlietotā iepakojuma veidiem un resursu atgūšanas apjomu 2006. gadā

Šajā pārskatā ir apkopoti dati par Latvijā saražotā, importētā un izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomu un veidiem 2006.gadā. Likumdošanas un normatīvie akti, uz kuru pamata tiek apkopota informācija par iepakojumu:

- “Iepakojuma likums” (ar Grozījumiem 21.04.2005.);
- 2007.gada 25.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.65 „Noteikumi par visa izlietotā iepakojuma reģenerācijas procentuālo apjomu (īpatsvaru) un termiņiem, reģistrēšanas un ziņojumu sniegšanas kārtību un veidlapu paraugiem, prasībām, kas komercsabiedrībai jāizpilda, lai tā tiktu reģistrēta kā iepakojuma apsaimniekotājs, iepakojuma definīcijas kritēriju piemērošanas piemēriem un izņēmumiem attiecībā uz smago metālu saturu iepakojumā”;
- 2002.gada 14.jūnija Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas rīkojums Nr. 108 „Par iepakotāju un iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) reģistrēšanu”.

Likumdošanā noteiktās prasības attiecas uz:

- iepakojumu, kuru ražo Latvijā un iepakojumu, kuru izmanto Latvijas teritorijā neatkarīgi no tā izcelsmes, iepakojšanas un patērēšanas vietas, kā arī uz izlietoto iepakojumu;
- iepakojuma ražotāju (arī importētāju), iepakotāju, pārdevēju, iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību), kā arī uz valsts un pašvaldību institūcijām.

Nozīmīgākie procesi, kuri jāņem vērā, aprēķinot pārstrādātā un reģenerētā izlietotā iepakojuma daudzumus un normas ir:

- **izlietotā iepakojuma pārstrāde** — process, kurā no izlietotā iepakojuma vai iepakojuma materiāla iegūst to pašu materiālu vai citus materiālus, izņemot enerģiju, ko iegūst, izlietoto iepakojumu vai iepakojuma materiālu sadedzinot;
- **reģenerācija** — process, kurā no izlietotā iepakojuma vai iepakojuma materiāla iegūst otrreizējās izejvielas vai enerģiju.

Iepakotāju reģistrācijai un uzskaiti ir noteikts šāds kritērijs - ja izlietotā iepakojuma apjoms kalendārā gada laikā uzņēmumā (organizācijā) ir lielāks par 300 kilogramiem, tad iepakotājiem un iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām) ir pienākums reģistrēties Vides ministrijas pilnvarotajās institūcijās (Valsts vides dienesta reģionālajās vides pārvaldēs vai Vides pārraudzības valsts birojā) triju mēnešu laikā no dienas, kad minētais apjoms tiek pārsniegts. Turklāt, līdz kārtējā gada 1.maijam iepakotājiem vai izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumiem attiecīgajā reģionālajā vides pārvaldē vai Vides pārraudzības valsts birojā ir jāiesniedz ziņojums par iepriekšējā kalendārā gada laikā saražotā, eksportētā vai importētā iepakojuma apjomu un veidiem, kā arī par izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomu un veidiem. Apkopotie dati no reģistrētajiem iepakotājiem un izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumiem reģionālā griezumā ir sniegti *1. tabulā*.

Radītais izlietotā iepakojuma apjoms 2006.g.

Administratīvā teritorija	Radītais izlietotā iepakojuma daudzums (t)
Rīga	17072,93
Daugavpils	390,83
Jelgava	63,80
Jūrmala	10,84
Liepāja	467,50
Rēzekne	77,53
Ventspils	9,36
Aizkraukles rajons	84,74
Alūksnes rajons	68,79
Balvu rajons	0,85
Bauskas rajons	55,55
Cēsu rajons	51,90
Daugavpils rajons	8,64
Dobeles rajons	56,66
Gulbenes rajons	187,36
Jelgavas rajons	323,40
Jēkabpils rajons	247,38
Krāslavas rajons	4,34
Kuldīgas rajons	0,91
Liepājas rajons	160,06
Limbažu rajons	109,29
Ludzas rajons	45,07
Madonas rajons	59,31
Ogres rajons	188,84
Preiļu rajons	0,30
Rēzeknes rajons	112,70
Rīgas rajons	1414,06
Saldus rajons	48,16
Talsu rajons	61,46
Tukuma rajons	830,15
Valkas rajons	60,25
Valmieras rajons	234,87
Ventspils rajons	45,79
Apsaimniekošanas organizāciju uzskaitītais izlietotais iepakojums	227213,41
Kopā:	249767,03

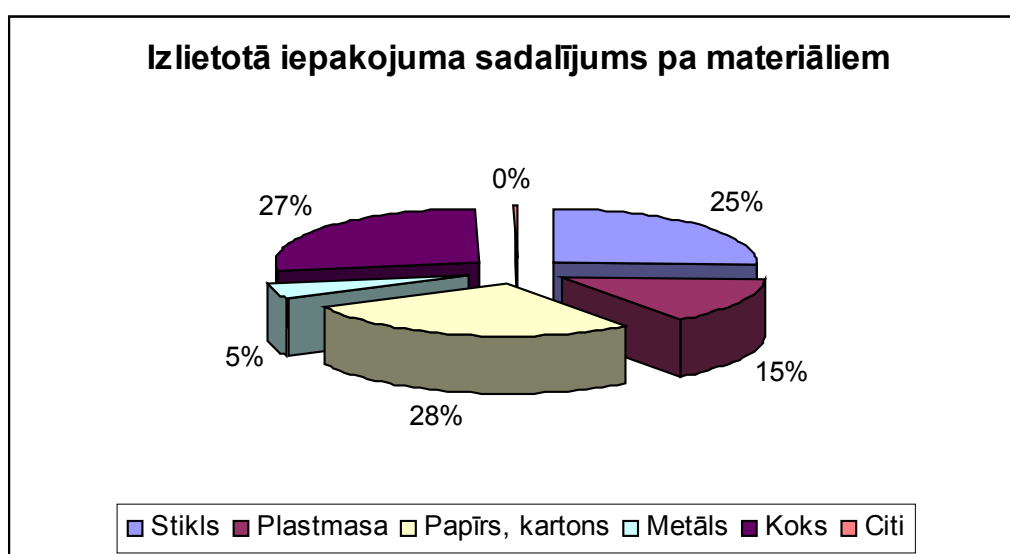
Salīdzinot 2006. gada radīto izlietotā iepakojuma apjomu ar 2005. gadu tā apjoms ir pieaudzis par 36 648 t. No Latvijā reģistrētajām izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas organizācijām par 2006. gadu ziņojumus par izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomiem un veidiem iesniegušas 11 organizācijas (SIA “Latvijas Zaļā josta”, A/S “Latvijas Zaļais punkts”, SIA “Resurss Nova”, SIA Lascana Liepājas SEZ, SIA Scan – Plast Latvija LSEZ, AS Juglas manufaktūra, SIA Ulbroka, SIA Juglas audums, AS Preses nams, SIA Gaujas koks).

Iepakojuma aprites uzskaitē pa materiālu veidiem, kā arī izlietotā iepakojuma pārstrādes un reģenerācijas apjomi doti 2. tabulā.

2.tabula.

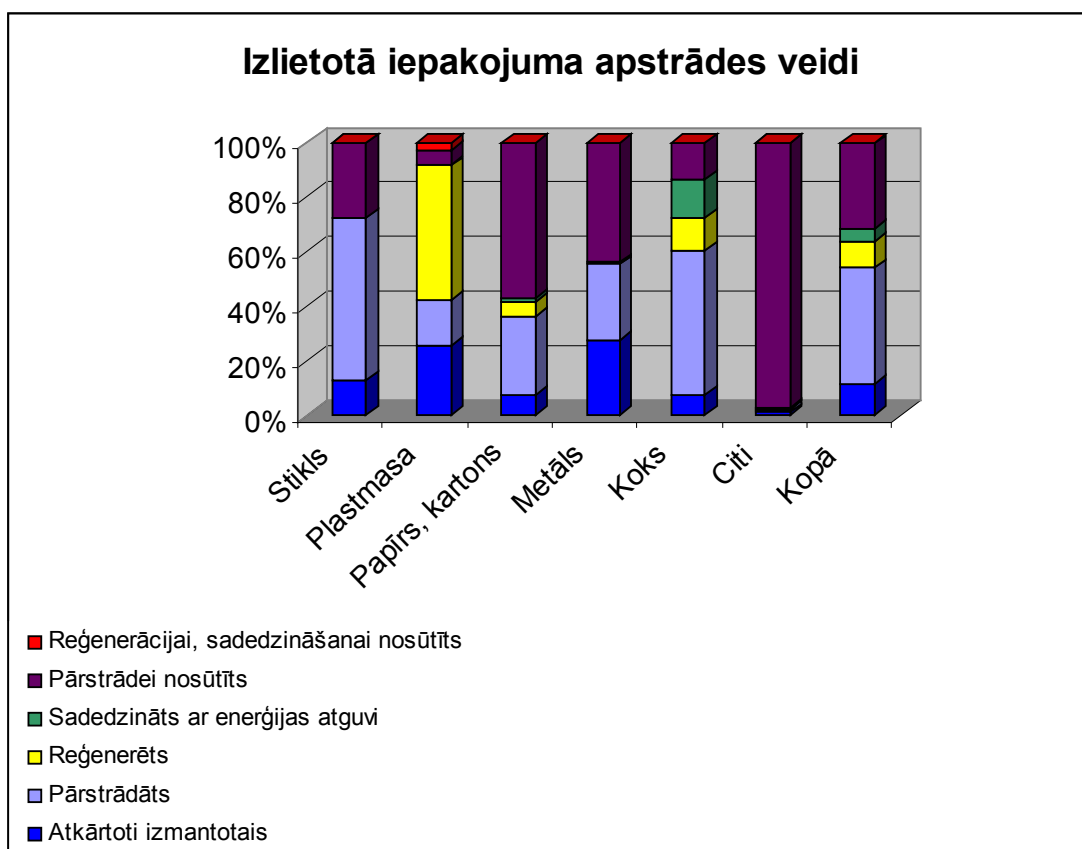
Izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomi un veidi 2006. gadā, kas uzskaitīti atbilstoši MK noteikumiem Nr. 65

Materiāli	Radītais izlietotais (t)	Atkārtoti izmantotais (t)	Iepakojums, kas apsaimniekots Latvijas Republikas teritorijā				Izlietotais iepakojums, kas nosūtīts uz citām valstīm	
			Pārstrādāts (t)	Reģenerēts (t)	Sadedzināts ar enerģijas atgūvi (t)	Pārstrādāts, reģenerēts, sadedz. kopā (t)	Pārstrādei (t)	Reģenerācijai, sadedzināšanai (t)
<i>Stikls</i>	63638,45	5173,24	23997,79	0	0	23997,79	10969,51	0
<i>Plastmasa</i>	36434,39	3730,17	2542,43	7242,54	0,7	9786,18	808,59	419,96
<i>Papīrs, kartons</i>	68587,56	3677,20	14665,59	2657,98	660,30	17999,93	29039,77	29,25
<i>Metāls</i>	12565,89	2889,02	2957,04	69,19	0	3026,21	4634,41	1,34
<i>Koks</i>	67978,50	3721,12	27853,46	6131,62	7418,99	41514,98	6889,51	60,22
<i>Citi</i>	562,24	4,11	3,32	0	3,08	6,63	368,85	0
Kopā	249767,03	19194,86	72019,64	16101,33	8083,07	96331,71	52710,64	510,78

Dominējošie izlietotā iepakojuma materiāli ir papīrs, kartons, koks, stikls. No izlietotā papīra un kartona 58% tiek nosūtīti pārstrādei uz citām valstīm, 29% tiek pārstrādāti Latvijā, 7% tiek atkārtoti izmantoti, bet 5 % tiek reģenerēti. No izlietotā koka

iepakojuma 54% tiek pārstrādāti Latvijā, 14% tiek sadedzināti ar enerģijas atgūšanu, 13% tiek nosūtīti pārstrādei uz citām valstīm, 12% tiek reģenerēti Latvijā un 7% tiek atkārtoti izmantoti. No izlietotā stikla iepakojuma 60% tiek pārstrādāti, 13 % tiek atkārtoti izmantoti un 27% tiek nosūtīti pārstrādei uz citām valstīm.

3. tabula

Reģenerāciju normu izpilde 2006. gadā

Iepakojuma materiāla veids	MK not. 65 noteiktās reģenerācijas normas uz 31.12.2006. (%)	Reģenerāciju normu izpilde, atbilstoši iesniegtiem pārskatiem (%)	Normu izpilde (%)
<i>Papīrs, kartons</i>	62	68,63	+ 6,63
<i>Plastmasa</i>	18	30,23	+ 12,23
<i>Metāls</i>	27	60,97	+ 33,97
<i>Stikls</i>	32	54,95	+ 22,95
<i>Koks</i>	21	71,29	+ 50,29
Kopā visiem materiāliem	46	59,88	+ 13,88

Ministru kabineta not. Nr. 65 nav skaidri norādīts, kā aprēķina kopējos reģenerācijas %, jo reģenerētos daudzumus attiecina pret tirgū izvietotajiem apjomiem. To, kā nosakāms tirgū izvietotais daudzums, šie noteikumi nenosaka, tāpēc nav iespējams kontrolēt uzņēmumu aprēķinātos un sniegtos reģenerācijas procentus. Šī pārskata 3. tabulā uzrādītie procentuālie lielumi ir aprēķināti šādi:

Kopējais reģ. % = (Pārstrādāts, reģenerēts, sadedz. kopā Latvijā + Pārstrādei nosūtīts + Reģenerācijai nosūtīts)/ Radītais izlietotais * 100

Pēc apkopotiem datiem Latvija izpilda noteiktās normas, bet jāņem vērā, ka viss radītais izlietotais iepakojums netiek uzskaitīts, tāpēc, ziņojot Eiropas Komisijai, ir jānovērtē arī neapzinātā Radīta izlietotā iepakojuma daļa. Lai to veiktu, ir nepieciešams speciāls pētījums.

4.tabula

Saražotā, uz citām valstīm izvestā vai no citām valstīm ievestā iepakojuma apjoms un veidi, kas uzskaitīti atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 65

Materiāli	Saražotais un Latvijā realizētais iepakojums (t)	No citām valstīm ievestais iepakojums (t)	Uz citām valstīm izvestais iepakojums (t)
Stikls	9682,35	19445,02	16609,42
Plastmasa	16563,42	13288,38	4427,12
Papīrs, kartons	30295,68	28391,60	13569,41
Metāls	5606,23	5740,44	6856,61
Koks	17044,73	26349,49	21960,14
Citi	130,57	160,74	29,98
Kopā:	79322,99	93375,68	63452,67

Pārskatu sastādīja:
LVGMA Vides piesārņojuma informācijas nodaļas
Skaitļotāju/datu bāzu vadītāja
Sintija Ķekare, Intars Čakars
e-pasts: Sintija.Kekare@lvgma.gov.lv
tel. +371 7032026